

Załącznik do Uchwały XXXVIII/1253/17
Sejmiku Województwa Dolnośląskiego
z dnia 28 września 2017 r.

**PROGRAM WSPÓŁPRACY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA
DOLNOŚLĄSKIEGO Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ INNymi PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU
PUBLICZNEGO NA DOLNYM ŚLĄSKU NA 2018 ROK**

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

www.umwd.pl

Wrocław, wrzesień 2017 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
ROZDZIAŁ 1 – POSTANOWIENIA OGÓLNE	7
ROZDZIAŁ 2 – CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU	8
ROZDZIAŁ 3 – ZASADY WSPÓŁPRACY	9
ROZDZIAŁ 4 – ZAKRES PRZEDMIOTOWY	9
ROZDZIAŁ 5 – FORMY WSPÓŁPRACY	10
ROZDZIAŁ 6 – PRIORYTETOWE ZADANIA PUBLICZNE	12
ROZDZIAŁ 7 – OKRES REALIZACJI PROGRAMU	38
ROZDZIAŁ 8 – SPOSÓB REALIZACJI PROGRAMU	38
ROZDZIAŁ 9 – WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU	38
ROZDZIAŁ 10 – SPOSÓB OCENY REALIZACJI PROGRAMU	39
ROZDZIAŁ 11 – INFORMACJE O SPOSOBIE TWORZENIA PROGRAMU I PRZEBIEGU KONSULTACJI	40
ROZDZIAŁ 12 – TRYB POWOŁYWANIA I ZASADY DZIAŁANIA KOMISJI KONKURSOWYCH	40

Wstęp

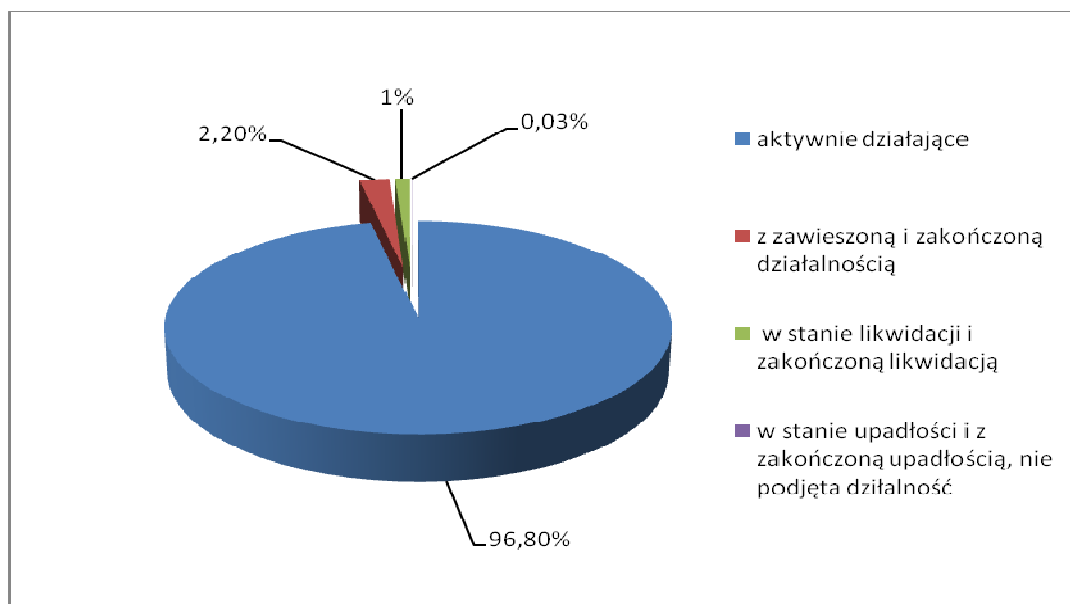
Organizacje pozarządowe skupiające aktywnych obywateli i podejmujące działania na rzecz społeczności lokalnych są ważnym ogniwem regionalnej wspólnoty samorządowej, jaką stanowi województwo. Skuteczność działań przez nie podejmowanych sprawia, że z roku na rok rośnie ich rola w kreowaniu pozytywnych zmian w środowisku lokalnym, co ma również wpływ na rozwój regionu. Jako podmioty silnie osadzone w lokalnych realiach doskonale znają potrzeby i problemy mieszkańców na danym terenie. Organizacje, których liderami są niejednokrotnie miejscowe autorytety, pobudzają aktywność obywatelską, uczą dialogu społecznego, są niezastąpionym „łącznikiem” pomiędzy obywatelami, a władzą. Z tego wynika specyficzna rola sektora pozarządowego – ważnego partnera Samorządu – umożliwiającego skuteczną realizację wspólnego, długofalowego celu, jakim jest rozwój społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie stopnia zaspokojenia potrzeb społecznych.

Współpraca Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi jest elementem realizacji celów Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego oraz innych wojewódzkich dokumentów programowych.

Podstawowe dane o sektorze pozarządowym na Dolnym Śląsku

Według danych Urzędu Statystycznego we Wrocławiu, na dzień 31 grudnia 2016 r., w województwie dolnośląskim zarejestrowanych jest 11 718 organizacji pozarządowych. Nie oznacza to jednak, że wszystkie zarejestrowane organizacje faktycznie prowadzą aktywną działalność.

Wykres 1. Stan aktywności prawnej i ekonomicznej organizacji pozarządowych¹

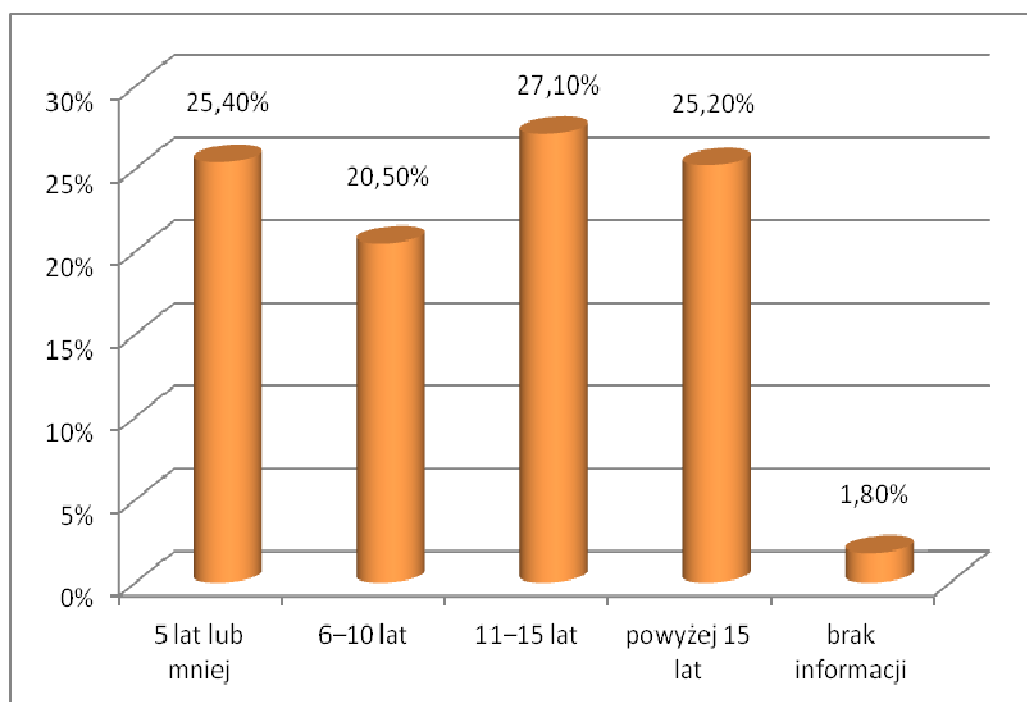
Wśród wszystkich zarejestrowanych na Dolnym Śląsku organizacji pozarządowych:

- 11 346 to podmioty aktywnie działające (96,8%),
- 1 organizacja nie podjęła działalności,
- 371 organizacji znajduje się w: stanie likwidacji (88) i upadłości (1), ma zawieszoną działalność (26), zakończonej likwidację (28), zakończonej działalność (227) i zakończonej upadłości (1).

¹ Dane pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 31.XII.2016 r.

Odsetek aktywnych organizacji na Dolnym Śląsku na koniec 2016 r. wynosił 96,8% i nieznacznie zmienił się stosunku do roku 2015, w którym wynosił 96,9%. Jest on wyższy od średniej wartości dla całego sektora pozarządowego w Polsce, która na koniec 2015 r. wynosiła 70%².

Wykres 2. Struktura wieku dolnośląskich organizacji pozarządowych³

45,9% organizacji pozarządowych z Dolnego Śląska działa nie dłużej niż 10 lat, w całym sektorze pozarządowym w Polsce takich organizacji jest 57%. Natomiast odsetek organizacji o najdłuższym stażu, działających 11 lub więcej lat, wynosi w województwie dolnośląskim 52,3% i jest wyższy w stosunku do roku 2015 – odsetek tych organizacji wzrósł o 13,3%. Jest to odzwierciedlenie tendencji obserwowanej od 2002 roku w całym sektorze pozarządowym w Polsce, w którym odsetek organizacji najmłodszych (istniejących krócej niż 5 lat) maleje, a rośnie procent tych z ponad dziesięcioletnim stażem⁴.

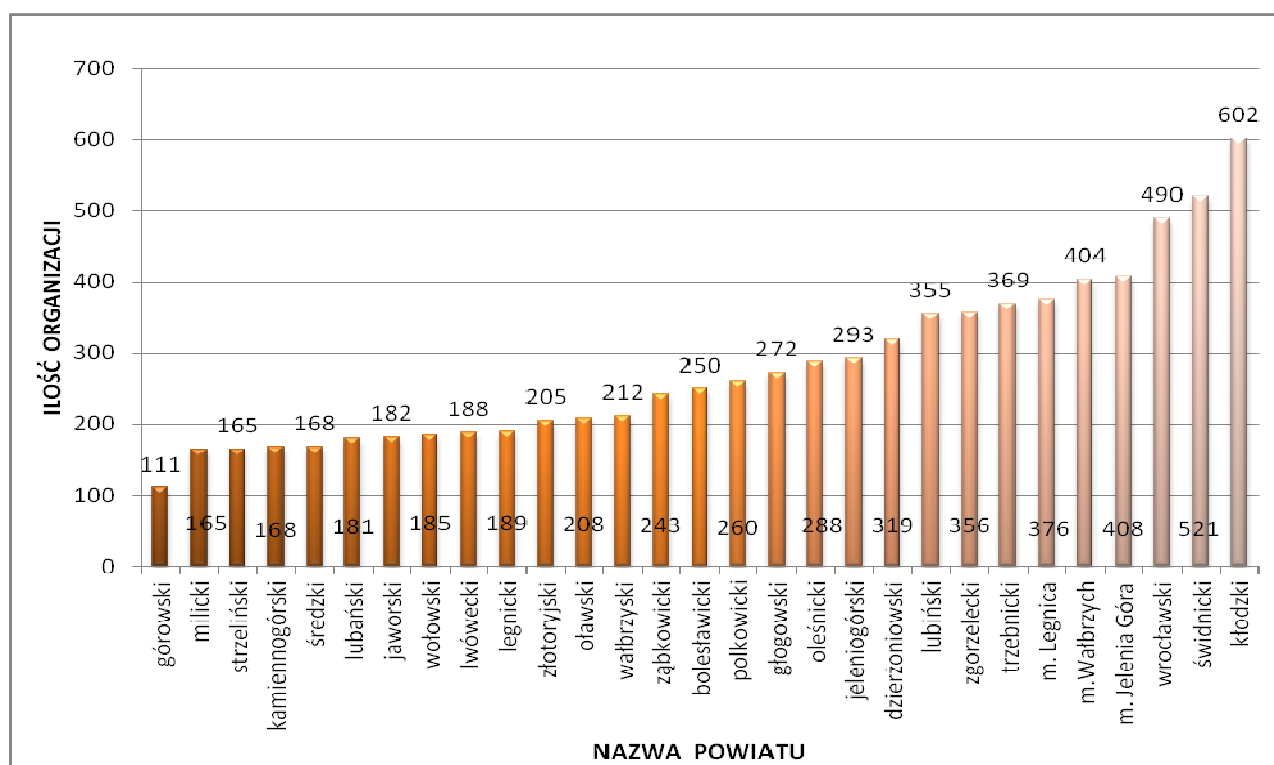
Dolnośląski sektor pozarządowy wykazuje duże zróżnicowanie terytorialne. Na koniec 2016 r. najwięcej organizacji pozarządowych zarejestrowanych było w m. Wrocław (3 585) oraz w powiatach: kłodzkim (602), świdnickim (521) i wrocławskim (490). Natomiast najmniej organizacji pozarządowych zarejestrowanych zostało w powiecie górowskim (111). Powyższe dane prezentuje wykres nr 3, na którym nie została uwzględniona liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w m. Wrocław.

² P. Adamiak, B. Charycka, M. Gumkowska, Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań, Wydawca: Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2016.

³ Dane pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 31.XII.2016 r.

⁴ P. Adamiak, B. Charycka, M. Gumkowska, Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań, Wydawca: Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2016.

Wykres 3. Liczba organizacji pozarządowych zarejestrowanych w poszczególnych powiatach⁵

Na koniec 2016 r.⁶ osobowość prawną posiadało 11 327 organizacji pozarządowych. Było to:

- 8 299 stowarzyszeń, w tym: 5 210 – to stowarzyszenia wpisane do KRS, a 3 089 – to stowarzyszenia, które wpisane są do innych rejestrów,
- 2 309 fundacji,
- 433 stowarzyszeń kultury fizycznej,
- 48 związków stowarzyszeń,
- 34 związki sportowe,
- 202 koła łowieckie,
- 2 inne organizacje społeczne lub zawodowe.

Osobowości prawnej nie posiadało 391 organizacji pozarządowych, w tym 311 organizacji to stowarzyszenia.

Status organizacji pożytku publicznego (OPP) posiada 848 organizacji pozarządowych.

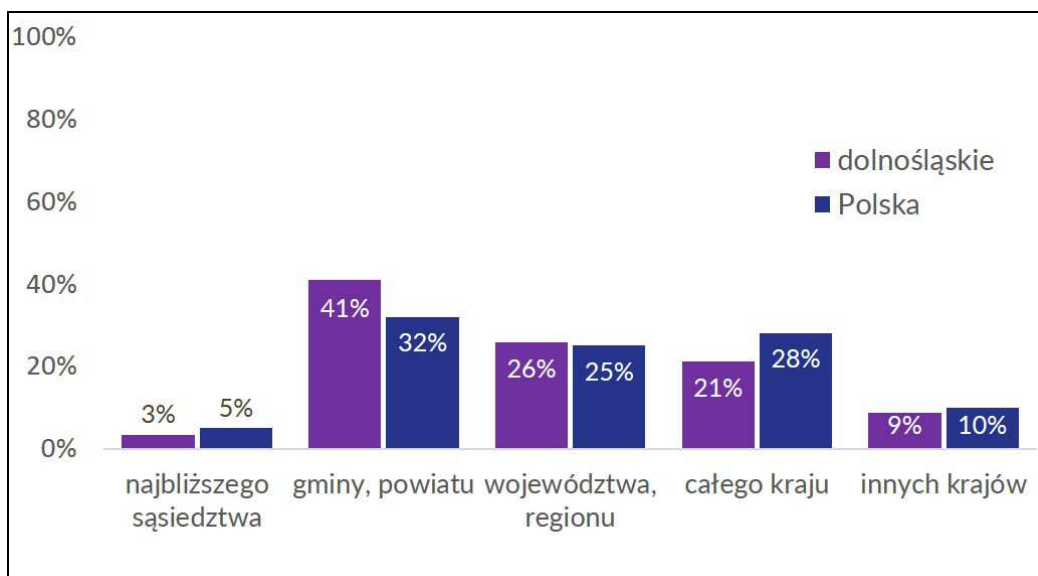
Organem rejestrowym dla 9 427 organizacji pozarządowych były sądy, dla 256 – gminne organy wykonawcze, dla 1 361 – starostowie, a dla 126 – wojewodowie (przed reformą administracji). Natomiast 547 organizacji nie posiada oznaczenia organu rejestrowego.

Dolnośląskie organizacje pozarządowe prowadząc swoją działalność statutową tworzą w regionie miejsca pracy. Najwięcej, bo 10 815, organizacji zatrudnia od 0 do 9 pracowników, 129 organizacji zatrudnia od 10 do 49 pracowników, natomiast 23 organizacje tworzą od 50 do 249 miejsc pracy. Z 751 organizacji brak jest informacji o wielkości zatrudnienia.

⁵ Dane pochodzą z Głównego Urzędu Statystycznego, stan na 31.XII.2016 r.

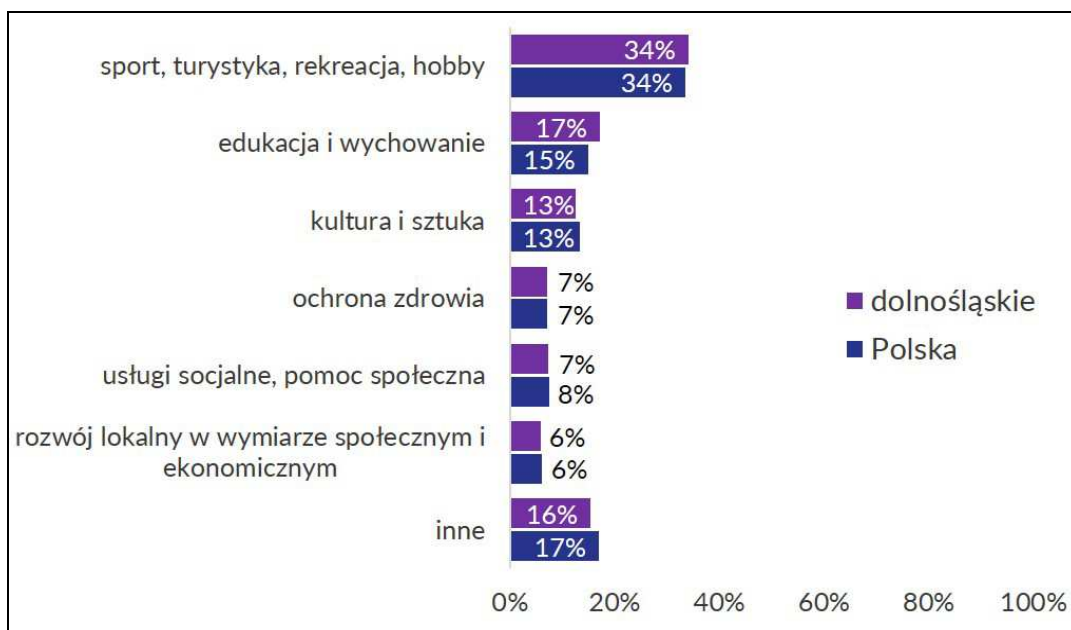
⁶ Ibidem.

Wykres 4. Zakres działań dolnośląskich organizacji na tle ogólnopolskim w 2015 r.⁷

44% dolnośląskich organizacji pozarządowych nie wykracza w swoich działaniach poza poziom lokalny, w tym 3% działa na terenie najbliższego sąsiedztwa, a 41% na terenie gminy bądź powiatu. Regionalny zasięg działalności deklaruje 26% organizacji, działania w skali całego kraju zgłasza nieco mniej organizacji – 21%. Na arenie międzynarodowej aktywnych jest 9% organizacji.

Wykres 5. Główne dziedziny działań dolnośląskich organizacji na tle ogólnopolskim w 2015 r.⁸

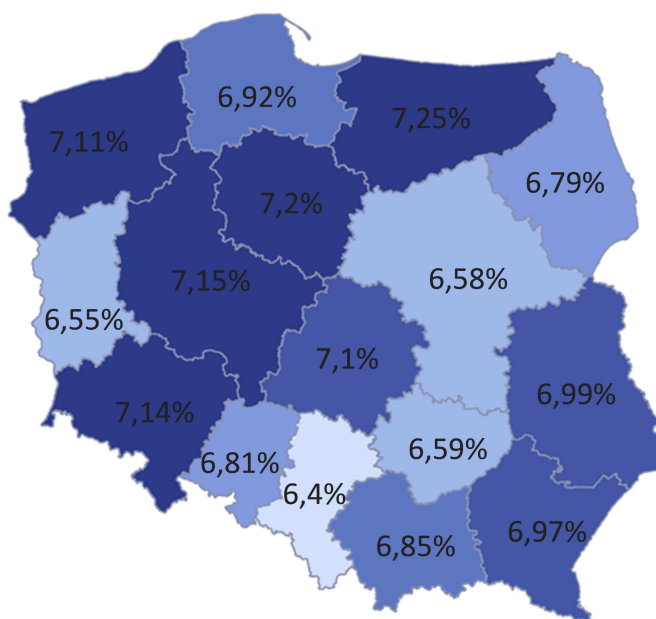

Podobnie jak w całym sektorze pozarządowym w Polsce, najczęściej dolnośląskich organizacji jako najważniejszy obszar swoich działań wskazuje „sport, turystykę, rekreację i hobby” (34%), na drugim miejscu jest „edukacja i wychowanie” (17%), na trzecim „kultura i sztuka” (13%).

⁷ Zespół badawczy Stowarzyszenia Klon/Jawor, 9 faktów o NGO na Dolnym Śląsku, 07.09.2016 r., <http://fakty.ngo.pl/wiadomosc/1988214.html>.

⁸ Ibidem.

Mapa nr 1. Ocena współpracy z lokalnym samorządem (skala 1–10) w 2015 r.⁹

Na Dolnym Śląsku współpraca organizacji z samorządem lokalnym oceniana jest przez III sektor lepiej niż w całym kraju, średnia ocena jakości współpracy z samorządem na Dolnym Śląsku wynosi 7,14 (na 10-stopniowej skali, gdzie 1 oznacza „bardzo zła”, a 10 „bardzo dobra”), w całym sektorze ocena ta wynosi 6,88.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Program został przygotowany na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm).

2. W kwestiach nieuregulowanych w Programie stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w ust. 1.

§ 2. Ilekroć w Programie jest mowa o:

- 1) **dotacji** – rozumie się przez to dotację w rozumieniu art. 221 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 z późn. zm.);
- 2) **DRDPP** – rozumie się Dolnośląską Radę Działalności Pożytku Publicznego;
- 3) **komisji** – rozumie się przez to komisje konkursowe powołane w celu opiniowania ofert złożonych w trybie artykułu 13 ust. 1 ustawy;
- 4) **konkursie** – rozumie się przez to otwarty konkurs ofert, o którym mowa w art. 13, ust. 1 ustawy;
- 5) **Marszałku** – rozumie się przez to Marszałka Województwa Dolnośląskiego;
- 6) **podmiotach Programu** – rozumie się przez to organizacje pozarządowe oraz podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy;

⁹ P. Adamiak, B. Charycka, M. Gumkowska, Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce 2015. Raport z badań, Wydawca: Stowarzyszenie Klon/Jawor, Warszawa 2016.

- 7) **Programie** – rozumie się przez to *Program współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku na 2018 rok* uchwalony przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego;
- 8) **Samorządzie** – rozumie się przez to Samorząd Województwa Dolnośląskiego;
- 9) **Strategii** – rozumie się przez to *Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020* przyjętą uchwałą nr XXXII/932/13 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28.02.2013 r.
- 10) **ustawie** – rozumie się przez to ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.);
- 11) **Urzędzie** – rozumie się przez to Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego;
- 12) **Województwie** – rozumie się przez to Województwo Dolnośląskie;
- 13) **Zarządzie** – rozumie się przez to Zarząd Województwa Dolnośląskiego;
- 14) **zespole** – rozumie się przez to zespół ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi powołany przez Marszałka, w którego skład wchodzi pracownicy komórek organizacyjnych Urzędu.

Rozdział 2

Cel główny i cele szczegółowe Programu

§ 3. Celem głównym współpracy Samorządu z podmiotami Programu jest dążenie do budowy silnego społeczeństwa obywatelskiego, które efektywnie wspomaga zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy regionu zgodnie ze Strategią.

§ 4. Celami szczegółowymi współpracy są priorytety wynikające bezpośrednio ze Strategii:

- 1) wzmocnienie restrukturyzacji i wielofunkcyjnego rozwoju wsi (2.1.3);
- 2) poprawa warunków życia na obszarach wiejskich (2.1.5);
- 3) wzmocnienie wizerunku regionu zarówno na terenie kraju, jak i Europy, jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, otwartego na świat, o nieprzeciętnych walorach przyrodniczych, kulturowych i uzdrowiskowych (4.1.1);
- 4) rozwój produktów turystycznych i rozbudowa infrastruktury turystycznej regionu, m.in. dla pobudzania popytu na usługi turystyczno-rekreacyjne (4.1.3);
- 5) stworzenie regionalnego systemu ochrony zdrowia, zorientowanego na długookresowe trendy demograficzno-epidemiologiczne, zgodne ze standardami prawnymi i funkcjonalnymi (5.1.2);
- 6) zapewnienie obecnym i przyszłym mieszkańcom regionu dobrego stanu środowiska naturalnego (5.1.4);
- 7) podniesienie poziomu bezpieczeństwa osobistego, publicznego i zdrowotnego, w tym ratownictwa (5.1.6);
- 8) poprawa efektywności kształcenia na każdym poziomie i etapie życia (6.1.1);
- 9) dostosowanie oferty edukacyjnej do wymagań gospodarki i rynku pracy (6.1.2);
- 10) kreowanie wizerunku i promowanie Dolnego Śląska, jako regionu z bogatą i różnorodną ofertą kulturalną, edukacyjną i akademicką (6.1.9);
- 11) stworzenie warunków i wzbogacenie oferty uczestnictwa w kulturze (6.1.10);
- 12) kształtowanie i promocja prozdrowotnych postaw i kultury fizycznej oraz edukacja na rzecz zdrowego stylu życia (6.1.12);
- 13) rozwój e-usług (6.1.17);
- 14) rozwój kapitału społecznego i obywatelskiego (7.1.2);
- 15) powstrzymanie odpływu młodych i wykształconych osób z regionu i stymulowanie procesów imigracji młodzieży (7.1.3);

- 16) kształtowanie i rozwój postaw obywatelskich wśród młodzieży (7.1.4);
- 17) rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (7.1.6);
- 18) wykorzystanie potencjału osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (7.1.7);
- 19) wsparcie seniorów zagrożonych wykluczeniem społecznym (7.1.8);
- 20) odbudowa zaufania w stosunkach społecznych, gospodarczych oraz wobec instytucji (7.1.10);
- 21) efektywne zarządzanie regionem poprzez mechanizmy partnerstwa i współpracy (7.1.11);
- 22) intensyfikacja relacji gospodarka-nauka-samorząd (8.1.1);
- 23) rozwój gospodarczy oparty o współpracę w ramach klastrów (8.1.2);
- 24) rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności (8.1.3);
- 25) rozwój regionalnych specjalizacji gospodarczych i naukowo-badawczych (8.1.6);
- 26) odbudowa części tradycyjnych branż lokalnego przemysłu (8.1.8).

Rozdział 3

Zasady współpracy

§ 5. Współpraca Samorządu z podmiotami Programu opiera się na następujących zasadach:

- 1) **pomocniczości** – Samorząd uznaje prawo podmiotów Programu do samodzielnego definiowania i rozwiązywania problemów, w tym należących do sfery zadań publicznych, i w takim zakresie współpracuje z nimi. Wspiera ich działalność i umożliwia realizację zadań publicznych na zasadach i w formie określonej w ustawie;
- 2) **suwerenności stron** – Samorząd respektuje niezależność i suwerenność podmiotów Programu, ich związków i reprezentacji;
- 3) **partnerstwa** – podmioty Programu, na zasadach i w formie określonej w ustawie oraz zgodnie z trybem wynikającym z odrębnych przepisów, uczestniczą w identyfikowaniu i definiowaniu problemów społecznych, wypracowywaniu sposobów ich rozwiązywania oraz wykonywania zadań publicznych;
- 4) **efektywności** – Samorząd przy zlecaniu zadań publicznych podmiotom Programu dokonuje wyboru najefektywniejszego sposobu wykorzystania środków publicznych, oczekując rzetelnej realizacji przyjętych zadań oraz wywiązania się z zobowiązań merytorycznych, finansowych i sprawozdawczych;
- 5) **jawności** – Samorząd udostępnia współpracującym z nim podmiotom Programu informacje o zamiarach i celach realizowanych zadań publicznych, w których możliwe jest prowadzenie takiej współpracy;
- 6) **uczciwej konkurencji** – Samorząd przy zlecaniu realizacji zadań publicznych równorzędnie traktuje wszystkie podmioty Programu, stosując jednakowe kryteria oceny złożonych ofert.

Rozdział 4

Zakres przedmiotowy

§ 6. Współpraca Samorządu z podmiotami Programu dotyczy zadań określonych w art. 4 ustawy, w szczególności ustawowych zadań własnych Samorządu oraz obszarów określonych w Strategii, w zakresie:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- 2) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;

- 3) działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 4) podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej;
- 5) działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego;
- 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1638);
- 7) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 8) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 9) działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn;
- 10) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 11) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 12) działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechniania i wdrażania nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej;
- 13) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 14) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 15) działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 16) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 17) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 18) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 19) turystyki i krajoznawstwa;
- 20) porządku i bezpieczeństwa publicznego;
- 21) obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 22) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji;
- 23) udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego;
- 24) ratownictwa i ochrony ludności;
- 25) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą;
- 26) upowszechniania i ochrony praw konsumentów;
- 27) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 28) promocji i organizacji wolontariatu;
- 29) działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych;
- 30) działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. poz. 1203);
- 31) działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka;
- 32) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 33) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w pkt 1–32.

Rozdział 5

Formy współpracy

§ 7. 1 Współpraca Samorządu z podmiotami Programu opiera się na zasadach określonych § 5 Programu; ma ona charakter finansowy i pozafinansowy.

2. Współpraca finansowa realizowana będzie m.in. przez:

- 1) zlecenie realizacji zadań publicznych podmiotom Programu w trybie otwartych konkursów ofert na zasadach określonych w ustawie;
- 2) zlecenie realizacji zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert, zgodnie z przepisami określonymi w art. 19a ustawy;
- 3) zlecenie realizacji zadań publicznych na podstawie Uchwały Nr XXVIII/788/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego oraz zmiany przyjętej w Uchwale nr XVIII/466/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 stycznia 2016 r.
- 4) wspieranie zadań publicznych, na zasadach określonych w przepisach szczegółowych, m.in. dofinansowanie robót budowlanych, dotyczących obiektów służących rehabilitacji, w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych, na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 6 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia zadań samorządu województwa, które mogą być dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej;
- 5) dotacje celowe na zadania z zakresu ratownictwa górskiego udzielane w trybie pozakonkursowym na podstawie ustawy o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich;
- 6) utworzenie Dolnośląskiego Funduszu Pożyczkowego oraz Dolnośląskiego Funduszu Małych Grantów;
- 7) program „Aktywny Dolny Śląsk”.

3. Współpraca pozafinansowa realizowana będzie m.in. przez:

- 1) konsultowanie z DRDPP oraz podmiotami Programu projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów oraz projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy;
- 2) organizowanie i współorganizowanie przedsięwzięć mających na celu rozwój podmiotów Programu oraz ich profesjonalizację, w tym m.in. organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji, prowadzenie doradztwa, udzielanie pomocy merytorycznej, publikowanie na stronach internetowych Urzędu informacji ważnych dla podmiotów Programu;
- 3) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu ujednolicenia i zharmonizowania tych kierunków;
- 4) tworzenie wspólnych podmiotów o charakterze opiniodawczo-doradczym;
- 5) promowanie podmiotów Programu, m.in. poprzez przyznanie przez Marszałka honorowego tytułu „zDolne NGO” oraz wyróżnień w konkursie na najlepszą organizację pozarządową z Dolnego Śląska, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu, publikowanie na stronach internetowych Urzędu informacji o działaniach prowadzonych przez podmioty Programu oraz „dobrych praktykach”;
- 6) prowadzenie wspólnych przedsięwzięć, w tym m.in. przystępowanie Samorządu do partnerstw z podmiotami Programu;
- 7) obejmowanie honorowym patronatem Marszałka przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu;
- 8) udostępnianie, w miarę możliwości, pomieszczeń Urzędu oraz innych zasobów niezbędnych do realizacji zadań przez podmioty Programu.

Rozdział 6
Priorytetowe zadania publiczne

§ 8. Priorytetowe zadania publiczne Samorządu, które będą realizowane w 2018 roku:

Lp.	Zadania priorytetowe	Cele szczegółowe (priorytety ze Strategii wymienione w §4)	Podstawa prawna (ustawy, uchwały, programy, umowy, przedsięwzięcia ze Strategii)	Formy współpracy		Jednostka realizująca zadanie	Wskaźniki realizacji Programu (wymienione w §14)
				Finansowe	Pozafinansowe		
1. Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej							
1.1	Działania na rzecz kompleksowego wspierania rodziny w jej funkcjach opiekuńczo-wychowawczych oraz jej otoczenia instytucjonalnego	17 (7.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej / Ustawa o pomocy społecznej / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.2, 7.4.3, 7.4.7.	–	Szkolenia, warsztaty, seminaria skierowane do dzieci, młodzieży i rodziny, ukierunkowane na zdobywanie nowych umiejętności społecznych, kształtowanie postaw i systemu wartości młodego człowieka, kształtowanie kompetencji wychowawczych rodziców. Szkolenia, warsztaty, seminaria skierowane do podmiotów publicznych i niepublicznych pracujących z dziećmi, młodzieżą i rodziną, mające na celu podniesienie ich kompetencji i umiejętności zawodowych, służących poprawie jakości świadczonych usług. Szkolenia, warsztaty, seminaria ukierunkowane na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin wymagających szczególnego wsparcia.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	15

2. Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

2.1	Działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	14 (7.1.2), 17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o pomocy społecznej / Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.4, 7.4.5, 7.4.29.	–	<p>Tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności przez organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami.</p> <p>Tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry).</p> <p>Tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ).</p> <p>Inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami, takimi jak: szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa, m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk</p>	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	15
-----	--	--	---	---	--	---	----

					<p>w podmiotach ekonomii społecznej czy też w typowych przedsiębiorstwach.</p> <p>Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych lub społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej.</p>		
2.2	Propagowanie rzetelnej wiedzy o istocie i uwarunkowaniach bezrobocia	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.8.	–	Prowadzenie warsztatów prowadzących do eliminacji barier na drodze do zatrudnienia; informowanie przez stronę internetową, udział w spotkaniach, konferencjach, etc.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	15
2.3	Zwiększenie dostępu do poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a w szczególności działania wspomagające osoby niepełnosprawne na rynku pracy przez diagnozę preferencji i predyspozycji zawodowych, spotkania informacyjne	17 (7.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.3.	–	Świadczenie usług poradnictwa zawodowego z wykorzystaniem nowych technologii teleinformatycznych i portali społecznościowych; diagnoza preferencji i predyspozycji zawodowych osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem narzędzi on-line; spotkania bezpośrednie – informacja grupowa i indywidualna.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	20
3. Ochrona i promocja zdrowia, w tym działalność lecznicza w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej							
3.1	Działania na rzecz	5 (5.1.2),	Ustawa o samorządzie	Ogłoszenie otwartych	Zamieszczanie informacji na stronach	Departament	1–11, 15,

	ochrony i promocji zdrowia	19 (7.1.8)	województwa / Ustawa o finansach publicznych / Narodowy Program Zdrowia na lata 2016–2020 – cel operacyjny nr 1, 3 i 5 / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.2, 7.4.18.	konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	internetowych, Facebooku, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal. Organizowanie szkoleń, warsztatów, spotkań.	Zdrowia i Promocji Województwa Wydział Zdrowia	16
4. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych							
4A. Zadania realizowane ze środków PFRON będących w dyspozycji Województwa							
4A.1	Dofinansowanie robót budowlanych dotyczących obiektów służących rehabilitacji wykorzystywanych przez organizacje pozarządowe w związku z potrzebami osób niepełnosprawnych	17 (7.1.6)	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.21, 7.4.23.	Otwarty nabór wniosków na dofinansowanie robót budowlanych	–	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	12–14
4A.2	Dofinansowanie kosztów utworzenia zakładów aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe* * przyjęcie tego zadania do realizacji zależy od wysokości otrzymanych środków PFRON	17 (7.1.6)	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.21, 7.4.23.	Otwarty nabór wniosków na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	–	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	12–14
4A.3	Dofinansowanie kosztów działania zakładów	17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej	Przekazywanie środków na podstawie	–	Departament Spraw	12–14

	aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe		oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.23.	preliminarzy budżetowych (realizacja umów wieloletnich)		Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	
4A.4	Zlecenie zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, zgodnie z art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych	17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.22, 7.4.24, 7.4.25.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Umieszczanie informacji o szkoleniach, seminariach, spotkaniach, konferencjach itp. na stronie internetowej Urzędu, w mediach społecznościowych, bezpłatne udostępnianie sal, bezpłatne prowadzenie szkoleń, spotkań przez pracowników Urzędu.	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	1–11
4. Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych							
4B. Zadania realizowane ze środków budżetu Województwa							
4B.1	Dofinansowanie kosztów działania zakładów aktywności zawodowej, których organizatorami są organizacje pozarządowe	17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.23.	Przekazywanie środków na podstawie preliminarzy budżetowych (realizacja umów wieloletnich)	–	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	12–14
4B.2	Wspieranie integracji i podnoszenie aktywności społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz zwiększenie dostępności tych osób do wszystkich sfer życia społecznego.	17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.22, 7.4.25.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Umieszczanie informacji o szkoleniach, seminariach, spotkaniach, konferencjach itp. na stronie internetowej Urzędu, w mediach społecznościowych, bezpłatne udostępnianie sal, bezpłatne prowadzenie szkoleń, spotkań przez pracowników Urzędu.	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	1–11, 15

4B.3	Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego	17 (7.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.24.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	–	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	1–11
4B.4	Kampania medialna „Nie ma barier. Dolny Śląsk”	17 (7.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.24.	–	Zlecenie programów TV, radiowych i artykułów prasowych o działaniach organizacji pozarządowych.	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	15
4B.5	Projekt „Usługi asystenckie na rzecz osób z niepełnosprawnościami z obszaru Dolnego Śląska” w partnerstwie z Fundacją „Promyk Słońca” – w ramach RPO WD 2014-2020 współfinansowany ze śr. EFS	17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.17.	–	Prowadzenie działań informacyjno-promocyjnych i upowszechniających rezultaty projektu oraz udział w prowadzeniu rekrutacji i szkolenia asystentów.	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	17
4B.6	Wspieranie integracji organizacji pozarządowych i jednostek organizacyjnych samorządu województwa dolnośląskiego	21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.28, 7.4.29.	–	Prowadzenie wspólnych przedsięwzięć, w tym m.in. przystępowanie Samorządu do partnerstw z podmiotami Programu; udostępnianie, w miarę możliwości, pomieszczeń Urzędu oraz innych zasobów niezbędnych do realizacji zadań przez podmioty Programu.	Departament Spraw Społecznych Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych	15

	działających na rzecz osób niepełnosprawnych						
5. Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy							
5.1	Wspieranie działań mających na celu promowanie i doskonalenie świadczeń usług rynku pracy przez publiczne służby zatrudnienia	21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Strategia – przedsięwzięcia: 7.3.3, 7.3.6, 7.4.1, 7.4.3, 7.4.4, 7.4.8, 7.4.9, 7.4.10.	–	Zamieszczanie na stronie internetowej DWUP informacji o szkoleniach, seminariach, spotkaniach, konferencjach itp., bezpłatne udostępnianie sal, bezpłatne prowadzenie szkoleń, spotkań przez pracowników DWUP.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	15, 18
5.2	Zwiększenie dostępu do poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.8.	–	Prowadzenie dyżurów doradczych, konsultacji indywidualnych i grupowych dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Włączenie się w Ogólnopolski Tydzień Kariery – udział w przedsięwzięciu organizowanym cyklicznie przez Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP pod patronatem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministra Edukacji.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	15, 20
6. Działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn							
6.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.6.	–	Promowanie równości płci w sektorze prywatnym, społecznym i publicznym przez zamieszczanie informacji na stronach internetowych, Facebooku, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal.	Departament Spraw Społecznych Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	16, 21

7. Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym							
7.1	Propagowanie działań związanych z „dobrym starzeniem się”, pozwalającym na jak najdłuższe zachowanie zdrowia, sprawności i samodzielności oraz mających na celu aktywizację seniorów	19 (7.1.8)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o pomocy społecznej / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.18.	–	Szkolenia, warsztaty, seminaria ukierunkowane na zdobywanie informacji na temat zasad „dobrego starzenia się”, wzmocnienia potencjału opiekuńczego osób i instytucji pracujących na rzecz seniorów. Przygotowanie i wydruk publikacji promującej zasady „dobrego starzenia się” w ramach serii „Biblioteka Nestora”. Umożliwienie seniorom uczestniczenia w przedsięwzięciach kulturalnych.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	15
8. Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości							
8.1	Regionalne Forum Terytorialne	20 (7.1.10), 21 (7.1.11), 22 (8.1.1), 24 (8.1.3)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.1, 7.4.26, 7.4.27, 7.4.28.	–	Udział podmiotów programu w posiedzeniach Regionalnego Forum Terytorialnego.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej	18
8.2	Organizowanie oraz udział w przedsięwzięciach promujących przedsiębiorczość	22 (8.1.1), 23 (8.1.2), 24 (8.1.3), 25 (8.1.6), 26 (8.1.8)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 8.4.2, 8.4.6, 8.4.7, 8.4.13, 8.4.17.	–	Zamieszczanie informacji o prowadzonych działaniach na stronach internetowych, opiniowanie wniosków pod względem zasadności objęcia honorowym patronatem Marszałka wydarzeń gospodarczych organizowanych przez podmioty Programu. Udział podmiotów Programu w pracach Dolnośląskiej Rady Gospodarczej (DRG) oraz innych spotkaniach organizowanych przez wydział, bezpłatne udostępnianie sal do obsługi Dolnośląskiej Rady Gospodarczej. Współpraca z zespołem ds. współpracy	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Gospodarki	15
8.3	Wspieranie inicjatyw promujących inwestycje i rozwój gospodarczy Dolnego Śląska						15
8.4	Wspieranie współpracy pomiędzy JST, jednostkami naukowymi						18

	i przedsiębiorcami				z organizacjami pozarządowymi.		
8.5	Działania wspomagające rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości			Ogłoszenie otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy			1-7
8.6	Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości	14 (7.1.2), 17 (7.1.6), 18 (7.1.7)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o pomocy społecznej / Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.28, 7.4.29, 7.4.30.	–	Budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy. Organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu).	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	15
8.7	Działania na rzecz promowania przedsiębiorczości wśród mieszkańców Dolnego Śląska	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.8.	–	Włączenie się w Światowy Tydzień Przedsiębiorczości - przedsięwzięcie organizowane przez Fundację Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości i realizowane przez działania na rzecz poprawy jakości nauczania przedsiębiorczości, promujące przedsiębiorcze postawy i podejmowanie biznesowych inicjatyw.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	15
8.8	Rozwijanie kompetencji młodych ludzi z Dolnego	24 (8.1.3)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert /	–	Departament Marszałka	1-11

	Śląska niezbędnych do skutecznego funkcjonowania na nowoczesnym rynku pracy		o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 8.4.1, 8.4.12, 8.4.14.	zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy		Pełnomocnik Marszałka ds. Młodzieży	
8.9	Przeciwdziałanie wykluczeniu młodych ludzi z rynku pracy, wydłużanie perspektywy przydatności zawodowej	15 (7.1.3)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.7, 7.4.12, 7.4.13.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	–	Departament Marszałka Pełnomocnik Marszałka ds. Młodzieży	1–11
9. Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych							
9.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.4, 7.4.6.	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy	–	Departament Spraw Społecznych Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	1–7
9.2	Regionalne Forum Terytorialne	19 (7.1.10), 20 (7.1.11), 21 (8.1.1), 23 (8.1.3)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.1, 7.4.26, 7.4.27, 7.4.28.	–	Udział podmiotów Programu w posiedzeniach Regionalnego Forum Terytorialnego.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej	18
9.3	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	1 (2.1.3), 2 (2.1.5)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Program Odnowa Wsi Dolnośląskiej / Strategia	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert pn. „Przedsięwzięcia promujące idee Odnowy Wsi Dolnośląskiej” oraz	Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu,	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów	1–11, 16, 20

			– przedsięwzięcie: 2.4.7.	zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal. Współpraca w ramach zespołu ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Świadczenie fachowego doradztwa i konsultacji dla organizacji pozarządowych.	Naturalnych Wydział Obszarów Wiejskich	
10. Nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie							
10.1	Promowanie aktywizacji zawodowej studentów, a w szczególności współpraca z organizacjami studenckimi poprzez prowadzenie warsztatów, diagnozę preferencji i predyspozycji zawodowych, organizację i uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych związanych z tym obszarem.	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.12, 7.4.14.	–	Porady indywidualne i grupowe dla członków organizacji studenckich.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	20
11. Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży							
11.1	Działania na rzecz wspierania uzdolnień dzieci i młodzieży	8 (6.1.1)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Dolnośląski System Wspierania Uzdolnień / Strategia –	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na realizację w roku szkolnym 2017/2018 zadania publicznego w ramach	Zamieszczenie informacji o konkursie na stronach internetowych Urzędu, na tablicy ogłoszeń Wydziału Edukacji i Nauki, informowanie o konkursie zainteresowanych.	Departament Spraw Społecznych Wydział Edukacji i Nauki	1–7, 15, 18

			przedsięwzięcie: 6.4.6.	Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień „zDolny Śląsk” na podstawie ustawy	Współpraca w ramach Zespołu Dolnośląskiego Systemu Wspierania Uzdolnień oraz Dolnośląskiej Kapituły Wspierania Uzdolnień.		
11.2	Działania na rzecz wspierania edukacji dzieci, młodzieży i studentów	14 (7.1.2), 16 (7.1.4), 21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.6.	–	Opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka.	Departament Spraw Społecznych Wydział Edukacji i Nauki	16
11.3	Rozwijanie wśród młodych ludzi postaw związanych z twórczym i aktywnym uczestnictwem w społeczeństwie obywatelskim	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.14.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	–	Departament Marszałka Pełnomocnik Marszałka ds. Młodzieży	1–11
12. Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego							
12.1	Wsparcie projektów dotyczących realizacji zadań publicznych z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego	10 (6.1.9)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 6.4.21, 6.4.24, 6.4.25.	Ogłoszenie otwartego konkursu oraz zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Merytoryczne konsultacje, doradztwo, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka projektów realizowanych przez podmioty Programu.	Departament Spraw Społecznych Wydział Kultury	1–11, 16
12.2	Upowszechnianie i zachowanie dziedzictwa kulturowego						
12.3	Podjęmowanie działań na rzecz wzrostu uczestnictwa w kulturze						
12.4	Wspieranie przedsięwzięć zmierzających do						

	podniesienia kompetencji potrzebnych do uczestnictwa w kulturze						
12.5	Dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego finansowane ze środków budżetu Województwa	11 (6.1.10)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Uchwała Nr XXVIII/788/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 listopada 2012 r. oraz zmiana przyjęta w Uchwale nr XVIII/466/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 28 stycznia 2016 r. / Strategia – przedsięwzięcie: 6.4.25.	Dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru na podstawie Uchwały Nr XXVIII/788/12 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na obszarze województwa dolnośląskiego	Merytoryczne konsultacje, doradztwo oraz instruktarze dla właścicieli obiektów zabytkowych; informowanie o źródłach i możliwościach pozyskiwania dotacji celowych.	Departament Spraw Społecznych Wydział Kultury	12–14, 20
13. Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej							
13.1	Szkolenie dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo, upowszechnianie kultury fizycznej w różnych środowiskach,	12 (6.1.12), 17 (7.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 6.4.26, 6.4.27, 6.4.29.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Umieszczanie informacji o zadaniach na stronie internetowej Urzędu, Facebooku, Wydziału Sportu, Rekreacji i Turystyki, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka projektów realizowanych przez podmioty Programu.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Sportu, Rekreacji	1–11, 16

	wspieranie programów dotyczących rozwoju sportu powszechnego, popularyzacja sportu, organizacja imprez sportowych promujących kulturę fizyczną, osiągnięcia sportowe regionu oraz skierowanych na promocję Województwa Dolnośląskiego					i Turystyki	
13.2	Promowanie kultury fizycznej i sportu w województwie przez realizację opracowań, publikacji i spotkań propagujących poszczególne dyscypliny sportu i zdrowotne walory aktywności ruchowej; organizowanie konferencji i szkoleń dotyczących rozwoju kultury fizycznej	12 (6.1.12)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 6.4.27, 6.4.29.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Umieszczanie informacji o zadaniach na stronie internetowej UMWD, Facebooku Wydziału Sportu, Rekreacji i Turystyki, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka projektów realizowanych przez podmioty Programu.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Sportu, Rekreacji i Turystyki	1–11, 16
13.3	Rozwój i poprawa bazy sportowej na Dolnym Śląsku	12 (6.1.12)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcie: 6.4.28.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Umieszczanie informacji o zadaniach na stronie internetowej Urzędu, Facebooku Wydziału Sportu, Rekreacji i Turystyki.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Sportu, Rekreacji i Turystyki	1–11

14. Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego

14.1	Popularyzacja żywności wysokiej jakości przez promocję produktów ekologicznych, tradycyjnych, regionalnych i lokalnych	1 (2.1.3)	Ustawa o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 / Realizacja działań w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich / Strategia – przedsięwzięcie: 2.4.6.	–	Wynajęcie powierzchni wystawienniczej/zabudowy stoisk na użytek wystawców w czasie wydarzeń targowych, w których bierze udział Samorząd. Organizacja udziału partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w tym podmiotów Programu, w wydarzeniach targowych, które znajdują się w Planie Operacyjnym KSOW.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Obszarów Wiejskich	15
14.2	Działania targowo - wystawiennicze mające na celu promocję Polski i Dolnego Śląska poprzez promocję dolnośląskiej żywności wysokiej jakości, rękodzieła, folkloru ludowego itd., realizowane ze środków budżetu Województwa Dolnośląskiego i Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich	1 (2.1.3)	Ustawa o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 / Realizacja działań w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich / Strategia – przedsięwzięcie: 2.4.6.	–	Wynajęcie powierzchni wystawienniczej/zabudowy stoisk na użytek wystawców w czasie wydarzeń targowych, w których bierze udział Samorząd. Organizacja udziału partnerów Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, w tym podmiotów Programu, w wydarzeniach targowych, które znajdują się w Planie Operacyjnym KSOW na 2017 rok.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Obszarów Wiejskich	15
14.3	Wspieranie zrównoważonego	21 (7.1.11)	Uchwała Sejmiku Województwa	–	Rekomendowanie wydarzeń organizowanych przez organizacje	Departament Obszarów	15, 16

	rozwoju, edukacja ekologiczna i przyrodnicza, w tym edukacja na rzecz adaptacji do zmian klimatu, czynna ochrona przyrody w różnych formach, wspieranie i upowszechnianie działań na rzecz zwierząt		Dolnośląskiego Nr XLIX/681/05 z dnia 16.12.2005 r. w sprawie Programu edukacji ekologicznej pod nazwą „Program Edukacji Ekologicznej dla Dolnego Śląska”, Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.27		pozarządowe do objęcia patronatem Marszałka WD, wsparcie merytoryczne pracowników, udział pracowników merytorycznych w wydarzeniach edukacyjnych.	Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Środowiska	
15. Turystyka i krajoznawstwo							
15.1	Upowszechnianie turystyki i promocja walorów turystycznych regionu	3 (4.1.1)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcie: 4.4.1.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Sportu, Rekreacji i Turystyki	1–11, 16
15.2	Wzrost konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej	4 (4.1.3)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 4.4.7, 4.4.8.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Sportu, Rekreacji i Turystyki	1–11, 16
16. Porządek i bezpieczeństwo publiczne							
16.1	Nawiązanie współpracy i kooperacja przy wspólnych przedsięwzięciach mających na celu poszerzenie działań organizacji	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy	Współpraca przy realizacji programu: „Bezpieczny Dolnoślązak”, współpraca przy organizacji konferencji z zakresu bezpieczeństwa publicznego, pokazy i ćwiczenia ratownicze. Opiniowanie przedsięwzięć do objęcia honorowym patronatem Marszałka.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział	1–7, 15–16

	pozarządowych z instytucjami publicznymi odpowiedzialnymi za porządek i bezpieczeństwo publiczne w kraju.					Obronności i Bezpieczeństwa	
17. Obronność państwa i działalność Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej							
17.1	Wypracowanie i pogłębianie form współpracy organizacji pozarządowych działających statutowo w dziedzinie obronności ze strukturami mającymi charakter publiczny w obszarze obronności	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP / Rozporządzenie w sprawie szkolenia obronnego / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.	–	Organizacja oraz koordynacja ćwiczenia obronnego i szkolenia obronnego.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Obronności i Bezpieczeństwa	15
17.2	Propagowanie świadomości obronnej	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o powszechnym obowiązku obrony RP / Rozporządzenie w sprawie szkolenia obronnego / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.	–	Organizacja oraz koordynacja ćwiczenia i szkolenia obronnego.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Obronności i Bezpieczeństwa	15
18. Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji							
18.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia 7.4.4, 7.4.6, 7.4.28.	–	Działania realizowane w ramach Dolnośląskiej Sieci Doradztwa Pozarządowego oraz Regionalnego Punktu Konsultacyjno-Doradczego, konkurs	Departament Spraw Społecznych	15, 16, 20

					na najlepszą organizację pozarządową z Dolnego Śląska wraz z nadaniem przez Marszałka honorowego tytułu „zDolne NGO”, zamieszczanie informacji na stronach internetowych, Facebooku, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal.	Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	
18.2	Regionalne Forum Terytorialne	20 (7.1.10), 21 (7.1.11), 22 (8.1.1), 24 (8.1.3)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.1, 7.4.26, 7.4.27, 7.4.28.	–	Udział podmiotów Programu w posiedzeniach Regionalnego Forum Terytorialnego.	Departament Rozwoju Regionalnego Wydział Koordynacji Polityki Regionalnej	18
19. Udzielanie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego							
19.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.6, 7.4.27.	–	Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i podnoszenie świadomości obywatelskiej społeczeństwa realizowane przez Regionalny Punkt Konsultacyjno-Doradczy oraz Dolnośląskie Punkty Konsultacyjno-Doradcze tworzące Dolnośląską Sieć Doradztwa Pozarządowego. Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, Facebooku.	Departament Spraw Społecznych Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	20
19.2	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, w tym przy współpracy	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku	–	Pośrednictwo pracy w ramach sieci EURES – informowanie polskich obywateli o istotnych procedurach administracyjnych dotyczących zatrudnienia za granicą	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	15, 20

	zainteresowanych organizacji pozarządowych		pracy / Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/589 z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie europejskiej sieci służb zatrudnienia (EURES), dostępu pracowników do usług w zakresie mobilności i dalszej integracji rynków pracy / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.8, 7.4.10, 7.4.14.		<p>w krajach UE/EFTA oraz przepisach mających zastosowanie do pracowników przy podejmowaniu pracy, a także o wsparciu dostępnym po rekrutacji, np. działaniach wspierających integrację: kursach językowych, szkoleniach zawodowych itp., a także informowanie i porady nt. warunków życia i pracy w państwach UE/EFTA.</p> <p>Działania informacyjne i komunikacyjne promujące mobilność na europejskim rynku pracy w krajach UE/EFTA – ogólne działania informacyjne, promocyjne i porady na rzecz polskich bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracodawców, m.in.: spotkania informacyjne, warsztaty, seminaria, porady i spotkania indywidualne, targi, dni doradcze, dni kariery, dni otwarte, prowadzenie tablic ogłoszeń, rozpowszechnianie ulotek i publikacji, prelekcje, artykuły w prasie i internecie, media społecznościowe, reklama, porady i kontakty grupowe, zajęcia grupowe, kampanie informacyjne, spoty radiowe, szkolenia, konferencje i inne.</p>		
20. Ratownictwo i ochrona ludności							
20.1	Organizowanie otwartych konkursów ofert z zakresu ratownictwa oraz zakup specjalistycznego	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich /	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ustawy	Współpraca przy organizacji konferencji z zakresu ratownictwa oraz ćwiczeń.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych	1–7, 15

	sprzętu.		Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych / Ustawa o ochronie przeciwpożarowej / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.	o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich oraz udzielenie dotacji na podstawie ustawy o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich.		Wydział Obronności i Bezpieczeństwa	
20.2	Organizowanie szkoleń o tematyce bezpieczeństwa publicznego, zarządzania kryzysowego i udziału w sytuacjach nadzwyczajnych.	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa/Ustawa o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich / Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych / Ustawa o ochronie przeciwpożarowej / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy	Współpraca przy realizacji programu: „Bezpieczny Dolnoślązak”, organizacja konferencji oraz ćwiczeń.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Obronności i Bezpieczeństwa	1–7, 15
20.3	Rozwijanie i pogłębianie współpracy organizacji pozarządowych ze strukturami mającymi charakter publiczny w obszarze	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich / Ustawa	Ogłoszenie otwartego konkursu ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Współpraca przy realizacji programu: „Bezpieczny Dolnoślązak”, organizacja konferencji oraz ćwiczeń.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział	1–7, 15

	bezpieczeństwa publicznego.		o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych / Ustawa o ochronie przeciwpożarowej / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.			Obronności i Bezpieczeństwa	
21. Pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą							
21.1	Wyszukiwanie mechanizmów i pogłębianie współpracy organizacji pozarządowych statutowo działających w obszarze ratownictwa i ochrony ludności ze służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo publiczne na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych.	7 (5.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich / Ustawa o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych / Ustawa o ochronie przeciwpożarowej / Strategia – przedsięwzięcia: 5.4.8, 5.4.12, 5.4.17.	–	Organizacja konferencji, spotkań, paneli dyskusyjnych mających na celu pogłębienie współpracy podmiotów Programu działających w obszarze ratownictwa i ochrony ludności na wypadek wystąpienia sytuacji kryzysowych.	Departament Obszarów Wiejskich i Zasobów Naturalnych Wydział Obronności i Bezpieczeństwa	15
22. Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów							
22.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.6.	–	Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, Facebooku, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu, opiniowanie do objęcia honorowym	Departament Spraw Społecznych Wydział Współpracy	15, 16

					patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal.	z Organizacjami Pozarządowymi	
23. Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami							
23.1	Prowadzenie działań promocyjno-informacyjnych nt. funduszy europejskich	21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.2.1, 7.4.6.	–	Udostępnianie na stronie internetowej DWUP informacji o szkoleniach, warsztatach, spotkaniach informacyjnych, konferencjach itp., bezpłatne prowadzenie szkoleń, spotkań przez pracowników DWUP, dystrybucja materiałów informacyjnych.	Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	15
23.2	Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami	10 (6.1.9), 14 (7.1.2), 21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Priorytety współpracy zagranicznej województwa dolnośląskiego Rozdział 1 i 2 / Strategia – przedsięwzięcia: 6.4.11, 6.3, 7.3.4, 7.4.26.	–	Organizacja konferencji nt. ekonomii społecznej we współpracy z podmiotami Programu. Współpraca podmiotów Programu z LDA w Dniepropietrowsku. Wsparcie podmiotów Programu w uzyskaniu patronatu honorowego Marszałka dla realizowanych przedsięwzięć, udział przedstawicieli Urzędu w konferencjach, seminariach, spotkaniach. Przygotowanie referencji, listów polecających i rekomendacji dla podmiotów Programu.	Departament Marszałka Wydział Współpracy z Zagranicą	15, 16, 21
23.3	Promowanie idei samorządności wśród młodzieży	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.14, 7.4.15.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	–	Departament Marszałka Pełnomocnik Marszałka ds. Młodzieży	1–11
24. Promocja i organizacja wolontariatu							
24.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.6.	–	Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, Facebooku, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów	Departament Spraw Społecznych	15, 16

					realizowanych przez podmioty Programu, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal.	Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	
24.2	Działania na rzecz młodzieży	16 (7.1.4)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.16.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	–	Departament Marszałka Pełnomocnik Marszałka ds. Młodzieży	1–11
25. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym							
25.1	Działania mające na celu zmniejszanie skali przemocy w rodzinie, upowszechnianie wiedzy na temat zjawiska oraz metod i narzędzi niwelowania jego niekorzystnych skutków	17 (7.1.6)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3.	–	Szkolenia, warsztaty, seminaria skierowane do podmiotów publicznych i niepublicznych pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, mające na celu podniesienie ich kompetencji i umiejętności zawodowych, służące poprawie jakości świadczonych usług.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	15
26. Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3							
26.1	Działania na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	14 (7.1.2)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.4, 7.4.6, 7.4.27, 7.4.28, 7.4.30.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy	Zamieszczanie informacji na stronach internetowych, Facebooku, gromadzenie i rozpowszechnianie informacji, rekomendowanie działań i projektów realizowanych przez podmioty Programu, opiniowanie do objęcia honorowym patronatem Marszałka, bezpłatne udostępnianie sal. Obsługa Dolnośląskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. Koordynowanie i współpraca w ramach zespołu ds. współpracy z organizacjami	Departament Spraw Społecznych Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi	1–7, 15, 17, 18, 19, 20

					<p>pozarządowymi.</p> <p>Organizowanie szkoleń, warsztatów, spotkań z podmiotami Programu i z pełnomocnikami ds. organizacji pozarządowych.</p> <p>Forum Dolnośląskich Organizacji Pozarządowych.</p> <p>Świadczenie fachowego doradztwa i konsultacji w ramach Regionalnego Punktu Konsultacyjno-Doradczego dla organizacji pozarządowych oraz Dolnośląskich Punktów Konsultacyjno-Doradczych.</p>		
26.2	<p>Działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3</p>	<p>14 (7.1.2), 17 (7.1.6)</p>	<p>Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o pomocy społecznej / Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.3, 7.4.4, 7.4.5, 7.4.29.</p>	–	<p>Funkcjonowanie Dolnośląskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej wraz z grupami roboczymi.</p> <p>Wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, monitoring i ewaluacja regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej.</p>	<p>Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej</p>	18
26.3	<p>Zadania na rzecz wzmocnienia współpracy i partnerstwa sektora publicznego z sektorem pozarządowym przez udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w posiedzeniach Komitetu Monitorującego RPO WD 2014-2020</p>	<p>21 (7.1.11)</p>	<p>Ustawa o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 / Strategia – przedsięwzięcia: 7.4.26, 7.4.28.</p>	–	<p>Udział przedstawicieli organizacji pozarządowych, będących członkami KM RPO WD 2014-2020 w pracach KM (m.in. w zakresie konsultacji kryteriów wyboru projektów, zmianach RPO, w grupach roboczych KM).</p>	<p>Departament Funduszy Europejskich</p> <p>Wydział Zarządzania RPO</p>	18

26.4	Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy, działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, nauka i edukacja, ekologia, rewitalizacja	6 (5.1.4), 8 (6.1.1), 9 (6.1.2), 13 (6.1.17), 17 (7.1.6)	Umowa nr DIP/BDG-II/POPT/80/14 zawarta z Ministerstwem Rozwoju określająca funkcjonowanie Sieci Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich / Strategia – przedsięwzięcia 5.4.8, 5.4.10, 6.4.1, 6.4.5, 6.4.31, 7.4.3, 7.4.8	–	Organizacja: spotkań informacyjnych, Mobilnych Punktów Informacyjnych, indywidualnych konsultacji u klienta, obsługa telefoniczna, e-mailowa i osobista przedstawicieli organizacji pozarządowych w 4 Punktach informacyjnych (Wrocław, Wałbrzych, Legnica, Jelenia Góra,) udział pracowników Punktów informacyjnych w konferencjach, seminariach, spotkaniach organizowanych przez organizacje pozarządowe.	Departament Marszałka Wydział Informacji o Funduszach Europejskich	15
26.5	Wspieranie organizacji pozarządowych pracujących z młodzieżą oraz osób pracujących z młodzieżą w obszarze edukacji pozaformalnej	16 (7.1.4)	Ustawa o samorządzie województwa / Ustawa o finansach publicznych / Strategia – przedsięwzięcie: 7.4.16.	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert / zlecenie zadań w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy	–	Departament Marszałka Pełnomocnik Marszałka ds. Młodzieży	1–11
26.6	Obejmowanie honorowym patronatem Marszałka przedsięwzięć realizowanych przez podmioty Programu	Priorytety wskazane przez poszczególne komórki merytoryczne Urzędu	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia wskazane przez poszczególne komórki i jednostki organizacyjne UMWD	–	Opiniowanie wniosków o patronat Marszałka złożonych przez podmioty Programu.	Departament Marszałka Biuro Marszałka	16
26.7	Udzielanie rekomendacji i referencji podmiotom Programu	Priorytety wskazane przez poszczególne komórki merytoryczne Urzędu	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia wskazane przez poszczególne komórki i jednostki organizacyjne UMWD	–	Wystawienie rekomendacji i referencji podmiotom Programu, którzy współpracowali z Województwem Dolnośląskim.	Departament Prawny Wydział Prawny	21
26.8	Konsultacje społeczne przeprowadzone	Priorytety wskazane	Ustawa o samorządzie województwa / Uchwała	–	Konsultowanie z DRDPP oraz podmiotami Programu projektów aktów normatywnych	Komórki i jednostki	19

	z udziałem podmiotów Programu	przez poszczególne komórki merytoryczne Urzędu	nr IX/134/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie sposobu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego i wolontariatu / Strategia – przedsięwzięcia wskazane przez poszczególne komórki i jednostki organizacyjne Urzędu		w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych podmiotów oraz projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o której mowa w art. 4 ustawy.	organizacyjne Urzędu	
26.9	Dolnośląski Fundusz Pożyczkowy	14 (7.1.2), 21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie 7.4.28	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy	–	Departament Marszałka	1–11
26.10	Dolnośląski Fundusz Małych Grantów	14 (7.1.2), 21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcie 7.4.30	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy	–	Departament Marszałka	1–11
26.11	Aktywny Dolny Śląsk	12 (6.1.12), 14 (7.1.2), 17 (7.1.6), 21 (7.1.11)	Ustawa o samorządzie województwa / Strategia – przedsięwzięcia 6.4.29, 7.4.30	Ogłoszenie otwartych konkursów ofert na podstawie ustawy	–	Departament Marszałka	1–11

Rozdział 7

Okres realizacji Programu

§ 9. Program będzie realizowany od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Rozdział 8

Sposób realizacji Programu

§ 10. Podmiotami uczestniczącymi w realizacji Programu są:

- 1) Sejmik Województwa Dolnośląskiego – uchwała Program oraz określa wysokość środków przeznaczonych na dofinansowanie zadań realizowanych przez podmioty Programu, jako organ stanowiący i kontrolny Województwa;
- 2) Zarząd – realizuje bieżącą współpracę z podmiotami Programu, jako organ wykonawczy Województwa;
- 3) podmioty Programu.

§ 11. Zarząd realizuje Program przy pomocy:

- 1) komórek organizacyjnych Urzędu;
- 2) jednostek organizacyjnych Województwa, które w obszarach swojego działania współpracują z podmiotami Programu, w szczególności Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej oraz Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy.

§ 12. Komórki organizacyjne Urzędu oraz jednostki organizacyjne Województwa podejmują i prowadzą bieżącą współpracę z organizacjami pozarządowymi, polegającą w szczególności na:

- 1) przygotowaniu i przeprowadzeniu otwartych konkursów ofert;
- 2) przygotowaniu umów na realizację zadań publicznych zleconych przez Samorząd;
- 3) kontroli realizacji zadań publicznych;
- 4) analizie sprawozdań z realizacji zadań publicznych;
- 5) sporządzaniu informacji na temat współpracy Samorządu z podmiotami Programu, w tym w szczególności sprawozdań z realizacji Programu;
- 6) tworzeniu wspólnych zespołów opiniodawczych i doradczych;
- 7) podejmowaniu i prowadzeniu bieżącej współpracy w obszarze działalności pożytku publicznego z podmiotami Programu w formach określonych w §7.

Rozdział 9

Wysokość środków przeznaczonych na realizację Programu

§ 13. 1. Program finansowany będzie z budżetu Województwa, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) oraz z innych dostępnych środków.

2. Województwo na realizację Programu w 2018 roku będzie przeznaczać środki finansowe w wysokości nie mniejszej niż 5 000 000 zł.

Rozdział 10

Sposób oceny realizacji Programu

§ 14. Ocena realizacji Programu dokonana będzie w oparciu o następujące wskaźniki:

- 1) ilość ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 2) ilość ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych na wniosek podmiotów Programu;
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych przez Zarząd w danym roku budżetowym na realizację zadań publicznych w trybie konkursowym;
- 4) ilość ofert złożonych przez podmioty Programu do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych;
- 5) ilość ofert, które otrzymały dotację na realizacji zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert;
- 6) ilość umów podpisanych z podmiotami Programu w danym roku budżetowym, w trybie konkursowym;
- 7) wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych w trybie konkursowym;
- 8) ilość ofert złożonych przez podmioty Programu w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy;
- 9) ilość ofert, które otrzymały dotację na realizację zadań publicznych w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy;
- 10) ilość umów podpisanych z podmiotami Programu w danym roku budżetowym, w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy;
- 11) wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych w trybie pozakonkursowym na podstawie art. 19a ustawy;
- 12) ilość wniosków złożonych przez podmioty Programu w otwartych naborach wniosków;
- 13) ilość umów podpisanych z podmiotami Programu w danym roku budżetowym w wyniku rozstrzygnięcia otwartych naborów wniosków;
- 14) wysokość środków finansowych wykorzystanych przez podmioty Programu, wg stanu na dzień 31 grudnia w danym roku budżetowym, przekazanych w wyniku rozstrzygnięcia otwartych naborów wniosków lub na podstawie preliminarzy budżetowych;
- 15) ilość warsztatów, spotkań, konferencji, wizyt studyjnych, inicjatyw, przedsięwzięć, kampanii medialnych i informacyjnych, projektów, w których uczestniczyły podmioty Programu (zorganizowanych wspólnie, przez Urząd lub przez podmioty Programu);
- 16) ilość inicjatyw realizowanych przez podmioty Programu objętych patronatem Marszałka Województwa Dolnośląskiego;
- 17) ilość umów partnerskich, listów intencyjnych podpisanych z podmiotami Programu;
- 18) ilość wspólnych podmiotów o charakterze opiniodawczo-doradczym;
- 19) ilość przeprowadzonych konsultacji społecznych, w których brały udział podmioty Programu;
- 20) ilość doradztw, porad, informacji udzielonych podmiotom Programu;
- 21) ilość rekomendacji i referencji udzielonych podmiotom Programu.

Rozdział 11

Informacje o sposobie tworzenia Programu oraz przebiegu konsultacji

§ 15. 1. Opublikowanie na stronie internetowej Urzędu informacji o rozpoczęciu prac nad Programem oraz zamieszczenie formularza do zgłaszania przez zainteresowane podmioty propozycji do ww. dokumentu.

2. Przygotowanie projektu Programu przez Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz jednostkami organizacyjnymi Województwa uwzględniającego pozytywnie zaopiniowane propozycje zgłoszone przez podmioty Programu.

3. Podjęcie przez Zarząd uchwały w sprawie skierowania do konsultacji i zaopiniowania projektu „Programu współpracy Samorządu Województwa Dolnośląskiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na Dolnym Śląsku na 2018 rok”.

4. Przeprowadzenie konsultacji Programu, zgodnie z uchwałą nr IX/134/11 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 20 kwietnia 2011 r. w sprawie sposobu konsultowania projektów prawa miejscowego dotyczących działalności pożytku publicznego i wolontariatu oraz uchwałą Zarządu określającej szczegółowy sposób konsultacji Programu.

5. Sporządzenie przez Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi zestawienia opinii, uwag i wniosków zgłoszonych w ramach konsultacji oraz zaopiniowanie ich przez komórki organizacyjne Urzędu oraz jednostki organizacyjne Województwa.

6. Przyjęcie przez Zarząd projektu Programu uwzględniającego wyniki konsultacji i skierowanie go pod obrady Sejmiku Województwa Dolnośląskiego wraz z opinią DRDPP (w przypadku, gdy taka opinia zostanie wyrażona).

7. Podjęcie przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego uchwały przyjmującej Program.

8. Publikacja na stronie internetowej Urzędu uchwały przyjmującej Program oraz informacji o przebiegu i wynikach konsultacji.

Rozdział 12

Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych

§ 16. 1. Komisje powoływane są przez Zarząd w celu opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych.

2. W skład komisji wchodzi:

1) przedstawiciele Zarządu;

2) osoby wskazane przez podmioty Programu wyłonione wg następującej zasady – uwzględniając rodzaj zadań ogłoszonych konkursem, Zarząd powołuje do komisji osoby wskazane przez podmioty Programu do bazy kandydatów na członków komisji konkursowych, która prowadzona jest przez Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi.

3. Nabór do bazy kandydatów na członków komisji prowadzony jest w sposób ciągły, w oparciu o kryteria i zasady ustalone przez Zarząd, które podawane są do publicznej wiadomości.

4. W skład komisji nie będą powoływane osoby wskazane przez podmioty Programu, które ubiegają się w danym postępowaniu konkursowym o środki z budżetu Województwa lub PFRON oraz pozostający z oferentami w takich relacjach, które mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność.

5. Zarząd powołując komisję wskazuje jej przewodniczącego i wiceprzewodniczącego.

6. W posiedzeniach komisji konkursowej mogą uczestniczyć, z głosem doradczym, osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w dziedzinie obejmującej zakres zadań publicznych, których konkurs dotyczy. Osoby te mogą zostać zaproszone przez Zarząd lub przewodniczącego komisji konkursowej.

§ 17. Zasady działania komisji powoływanych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert:

- 1) komisja pracuje w składzie osobowym powołanym uchwałą Zarządu;
- 2) posiedzenia komisji zwołuje oraz jej pracami kieruje przewodniczący komisji, a w przypadku jego nieobecności – wiceprzewodniczący komisji;
- 3) posiedzenia komisji są ważne, gdy uczestniczy w nich co najmniej połowa jej składu;
- 4) komisja może obradować bez udziału osoby wskazanej przez podmioty Programu z bazy kandydatów na członków komisji, jeżeli występuje jeden z warunków określonych w art. 15 pkt 2da ustawy;
- 5) każdy członek komisji przed rozpoczęciem jej działalności zobowiązany jest do złożenia pisemnego oświadczenia o bezstronności. W przypadku nie podpisania oświadczenia decyzję o wykluczeniu członka komisji z jej prac podejmuje przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności – wiceprzewodniczący komisji;
- 6) przedmiotem prac komisji jest ocena merytoryczna ofert kompletnych pod względem formalnym. Ocenę kompletności oraz zgodności z wymogami formalnymi dokonuje komórka organizacyjna Urzędu/jednostka organizacyjna Województwa odpowiedzialna za realizację konkursu;
- 7) z prac komisji sporządzany jest protokół, który podpisują wszyscy jej członkowie obecni na posiedzeniu;
- 8) komisja przygotowuje dla Zarządu listę ofert, którym rekomenduje udzielenie dotacji wraz z propozycją podziału środków finansowych;
- 9) ostatecznego wyboru najkorzystniejszych ofert wraz z decyzją o wysokości kwoty przyznanej dotacji dokonuje Zarząd;
- 10) obsługę administracyjno-techniczną komisji sprawuje komórka organizacyjna Urzędu/jednostka organizacyjna Województwa odpowiedzialna za realizację konkursu.